

ОДЕРЖАННЯ ЕКСТРАКТУ З ТРАВИ ПАСТЕРНАКУ ПОСІВНОГО (*PASTINACA SATIVA* L.)

Горяча Л. М.¹, Кисличенко В. С.¹, Симоненко Н. А.², Шпичак О. С.²

¹Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

²Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Національного фармацевтичного університету, м. Харків, Україна

Вступ. В останні роки постійно зростає інтерес до лікарської рослинної сировини та лікарських засобів на її основі, що створює підґрунтя для розширення їх асортименту.

Увагу, перш за все, привертають рослини із забезпеченою сировинною базою, які мають досвід використання у медицині.

До таких рослин відноситься пастернак посівний (*Pastinaca sativa* L.) родини Селерові (*Apiaceae*).

Раніше із плодів пастернаку посівного одержували препарати «Бероксан» та «Пастинацин» із фотосенсибілізуючої та спазмолітичної активністю відповідно.

Сьогодні ця пряно-овочева рослина культивується, перш за все, для потреб харчової промисловості.

Станом на 2018 рік до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, було включено 5 сортів пастернаку посівного, у тому числі сорти Петрик та Белас української та чеської селекції відповідно, які характеризуються добрими смаковими якостями, високою врожайністю та стійкістю до вірусів, тому широко культивуються у нашій країні.

Проведеними фітохімічними дослідженнями у траві пастернаку сортів Петрик та Белас визначено фенольні сполуки, амінокислоти, хлорофіли та каротиноїди, жирні кислоти, полісахариди, леткі та стероїдні сполуки.

Встановлено, що за хімічним складом трава пастернаку цих сортів відрізнялася незначно, тому вони обидва підходять для одержання лікарських рослинних засобів.

Метою роботи було одержання екстракту трави пастернаку посівного.

Матеріали та методи. Траву пастернаку посівного заготовляли на дослідних полях Інституту овочівництва і баштанництва НААН України.

Екстракт одержували методом трикратної дробної мацерації при підвищеній температурі.

Подрібнену траву пастернаку посівного заливали 70 % етанолом у співвідношенні 1:5 та настоювали на водяній бані при температурі 60 °С протягом 1 години зі зворотним холодильником. Гарячу витяжку відфільтровували. Екстракцію проводили ще двічі за аналогічних умов.

Витяжки об'єднували, концентрували та відфільтровували осад, що утворився. Потім одержану витяжку упарювали під вакуумом при температурі від 40–50 °С.

Результати та їх обговорення. Одержаний пастернаку посівного трави екстракт густий – в'язка маса коричневого кольору з ароматним запахом. Екстракт добре розчинний у воді, 20 %, 40 % та 70 % етанолі.